

การพัฒนารูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยในยุคดิจิทัล

ชวลีวรรณ โชติวงษ์ และ จุฑารัตน์ ปิณฑะแพทย์*

ภาควิชาการพัฒนารัฐกิจอุตสาหกรรมและทรัพยากรมนุษย์ คณะพัฒนารัฐกิจและอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทรศัพท์ 08 9215 0880 อีเมล: jutharat.p@bid.kmutnb.ac.th DOI: 10.14416/j.kmutnb.2020.10.003

รับเมื่อ 2 กันยายน 2563 แก้ไขเมื่อ 2 ตุลาคม 2563 ตอรับเมื่อ 6 ตุลาคม 2563 เผยแพร่ออนไลน์ 19 ตุลาคม 2563

© 2020 King Mongkut's University of Technology North Bangkok. All Rights Reserved.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบบูรณาการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาระดับความสำคัญศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย และ 2) เพื่อสร้างรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในด้านอุตสาหกรรมพลอย จำนวน 5 คน 2) กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย จำนวน 470 คน 3) กลุ่มผู้ประเมินรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมพลอย จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมพลอย แบบสอบถามศักยภาพผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย และแบบประเมินรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้วิธีการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการประเมินรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยใช้การประเมินด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Ratio; CVR) ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย พบว่า มุ่งองค์ประกอบที่สำคัญในระดับมากที่สุด 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถด้านอุตสาหกรรมพลอย 2) ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย 3) ด้านการบริหารงานในอุตสาหกรรมพลอย และ 4) ด้านพฤติกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย และการประเมินรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยจากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (CVR) ในด้านความเหมาะสมของรูปแบบศักยภาพอยู่ที่ 1.0 โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน เห็นชอบด้วยมติเอกฉันท์ในภาพรวมว่ารูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยนั้น มีความเหมาะสม

คำสำคัญ: รูปแบบ ศักยภาพ ผู้ประกอบการ พลอย

Development of Gemstone Entrepreneur's Potential Model in the Gemstone Industry in the Digital Age

Chuleewan Chotiwong and Jutharat Pinthapataya*

Department of Industrial Business and Human Resource Development, Faculty of Business and Industrial Development, King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Bangkok, Thailand

* Corresponding Author, Tel. 08 9215 0880, E-mail: jutharat.p@bid.kmutnb.ac.th DOI: 10.14416/j.kmutnb.2020.10.003

Received 2 September 2020; Revised 2 October 2020; Accepted 6 October 2020; Published online: 19 October 2020

© 2020 King Mongkut's University of Technology North Bangkok. All Rights Reserved.

Abstract

This research aimed to 1) study the significant factors of the gemstone entrepreneur's potential in the gemstone industry, and 2) develop a model of gemstone entrepreneur's potential in the gemstone industry. The study was an integrated research of quantitative and qualitative approach. The informants for data collection consisted of 1) the 5 gemstone industrial experts for in-depth interview; 2) a group of 470 gemstone entrepreneurs in gemstone industry for answering the questionnaire; and 3) the 9 experts of related in the gemstone industry. The research tools were in-depth interview questions, questionnaire, and an evaluated form for the model verification. The in-depth interview data were analyzed by content analysis. The questionnaire data were analyzed by frequency, mean and standard deviation. The verifying data were analyzed by content validity ratio (CVR). The results found that the model composed of 4 essential factors, ranked at the highest level. They were: 1) Knowledge and competence in gemstone industry; 2) Characteristics of gemstone entrepreneur in the gemstone industry; 3) Gemstone industrial management; and 4) Behaviors of the gemstone entrepreneur in the gemstone industry. The model was verified by the experts of related in the gemstone industry found that received unanimous agreement from 9 experts for its appropriateness as a gemstone entrepreneur's potential model in the gemstone industry at 1.00 CVR.

Keywords: Model, Potential, Entrepreneurs, Gemstone

Please cite this article in press as: C. Chotiwong and J. Pinthapataya, "Development of gemstone entrepreneur's potential model in the gemstone industry in the Digital Age," *The Journal of KMUTNB*, (2020), (in Thai). DOI: 10.14416/j.kmutnb.2020.10.003

1. บทนำ

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรด้านอัญมณีที่มีค่าและมีความสวยงามจึงก่อให้เกิดอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างชื่อเสียงและเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศค่อนข้างสูงสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก ด้วยมูลค่าการส่งออกเป็นลำดับที่ 3 ของประเทศ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.74 ของมูลค่าการส่งออกโดยรวมของไทย [1] และจากการศึกษาพบว่า จังหวัดจันทบุรีเป็นแหล่งที่มีทรัพยากรพลอยที่ใหญ่ที่สุด มีการขุดพบพลอยเป็นจำนวนมากในอดีต มีธุรกิจอุตสาหกรรมพลอยและเครื่องประดับที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก โดยเฉพาะอัญมณีประเภทพลอยเจียรไนที่มีความแวววาว มีสีที่สดใสและมีแสงสว่างที่ส่องออกมาจากตัวพลอย ซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะที่สร้างความสวยงามให้แก่พลอย การนำพลอยมาเป็นเครื่องประดับภายนอกจะสร้างความดึงดูดใจให้แก่ผู้พบเห็นแล้วยังเป็นการเสริมบุคลิกภาพให้ดูงามสง่าให้แก่ผู้สวมใส่อีกด้วย ทั้งยังเป็นเครื่องแสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งรสนิยมของผู้สวมใส่ สำหรับสินค้าและเครื่องใช้บางชนิดเมื่อมีการนำพลอยเข้ามาประดับก็ทำให้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้นๆ สูงส่งไปด้วยคุณค่าที่ควรแก่การเก็บรักษา ในบางวัฒนธรรมอัญมณีประเภทพลอยยังได้ถูกนำมาใช้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงคุณค่าในด้านสิริมงคลตามพิธีกรรมของผู้คนตามความเชื่อ ซึ่งแสดงถึงคุณค่าที่ผู้คนให้แก่อัญมณีพลอยที่สืบทอดกันมา งานวิจัยของพีรพงศ์และวรเดช [2] ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารกิจการอัญมณีและเครื่องประดับไทย พบว่า ความสำเร็จของการบริหารกิจการอัญมณีและเครื่องประดับไทย อยู่ในระดับค่อนข้างมากมีผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการอัญมณีและเครื่องประดับไทย

จากความหลากหลายของอัญมณีพลอยไทย ที่มีชื่อเรียกตามสีสันและชนิดของพลอย เช่น ทับทิมมีสีแดงสด ไพลินมีสีน้ำเงิน บุษราคัมมีสีเหลือง และมรกตหรือเขียวส่องมีสีเขียว แต่ประเภทของพลอยเหล่านี้มีราคาค่อนข้างสูงในตลาด ความแตกต่างกันในด้านความนิยมจะทำให้ราคามีความแตกต่างกัน จากการที่พลอยเป็นที่ต้องการในตลาดอุตสาหกรรมค้าพลอยเป็นอย่างมากและมีราคาสูง จึงทำให้

เกิดพลอยสังเคราะห์หรือพลอยเทียมขึ้นมาในตลาดค้าพลอยซึ่งด้วยเทคโนโลยีในด้านการผลิตทำให้ได้พลอยสังเคราะห์ที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับพลอยแท้จนอาจไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างได้ถ้าไม่ใช่มืออาชีพที่แท้จริง การตรวจสอบพลอยด้วยการใช้สายตาเป็นเรื่องที่ทำได้ค่อนข้างยากหากผู้ตรวจสอบพลอยไม่มีความชำนาญที่แท้จริง [3] ดังนั้นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยจึงต้องมีความรู้ความสามารถในการที่จะแยกแยะพลอยเทียมออกจากพลอยแท้ได้ ซึ่งนอกจากจะทำให้ไม่ถูกลดความน่าเชื่อถือแล้ว ยังสามารถทำให้ผู้ต้องการพลอยเกิดความไม่แน่ใจในความเป็นพลอยแท้ นอกเหนือไปจากคุณภาพของพลอย ทำให้ผู้ต้องการพลอยซึ่งส่วนใหญ่ไม่นั้นไม่มีความรู้ในด้านพลอย ต้องการความมั่นใจในผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลอยที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบพลอยแท้และเทคโนโลยีการผลิตและเจียรไนพลอย เพื่อที่ว่า การที่จะให้ได้พลอยแท้หรือเครื่องประดับพลอยแท้จึงต้องทำการค้ากับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลอยที่เป็นมืออาชีพเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลอยสามารถสร้างความเชื่อถือในด้านคุณภาพของพลอย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาปัจจัยที่สำคัญด้านศักยภาพของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลอย เพื่อนำมาสร้างรูปแบบการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยให้เป็นแนวทางในการนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลอยอย่างเป็นรูปธรรม

2. วิธีการวิจัย

2.1 ขอบเขตการวิจัย

2.1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเพื่อนำมาสู่การสร้างรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย มีขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) ศักยภาพผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม 2) คุณสมบัติของพลอย

2.1.2 ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ (Mixed Methods

Research Design) โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

2.1.2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมพลอย จำนวน 5 คน

2.1.2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

1) กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลอย จำนวน 470 คน

2) กลุ่มผู้ประเมินรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมพลอย จำนวน 9 คน

2.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมพลอย ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลอย เพื่อเป็นข้อมูลนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งโครงสร้าง

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมพลอยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญมาดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 นำข้อมูลที่สกัดจากการสัมภาษณ์เชิงลึกนำมาสร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาเพื่อนำมาพัฒนารูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย นำแบบสอบถามมาตรวจสอบคุณภาพและประเมินความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์หรือประเด็นการวิจัย โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence; IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของแต่ละข้อคำถามมากกว่า 0.60 ขึ้นไป นำมาเป็นข้อคำถามเพื่อเก็บข้อมูล และตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธี Cronbach's Alpha Coefficients ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามในภาพรวม 0.97

ขั้นตอนที่ 4 นำส่งแบบสอบถามให้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมพลอย นำมาตรวจสอบความ

สมบูรณ์และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย

ขั้นตอนที่ 6 นำรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย เข้าสู่การประเมินความเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมพลอย นำผลการประเมินมาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Ratio; CVR)

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.1 เครื่องมือเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก กึ่งโครงสร้าง และการบันทึกการสัมภาษณ์

2.3.2 เครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบประเมินรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้วิธีการสกัดเนื้อหาจากข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

2.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พลอย ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมพลอยของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย และด้านพฤติกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.4.3 การประเมินรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ใช้การประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และวิธีการลงมติเห็นชอบ

3. ผลการวิจัย

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมพลอย สามารถสกัดเชิงเนื้อหาได้ 4 ด้าน ดังนี้

3.1.1 ด้านความรู้ความสามารถของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พลอย ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ต้องมีความรู้ความสามารถในการดูแลพลอยชนิดต่างๆ มีความรู้ความสามารถในการแยกคุณสมบัติของพลอย เช่น พลอยแท้พลอยเทียม พลอยดิบพลอยเผา และพลอยเนื้ออ่อนและพลอยเนื้อแข็งได้ ควรมีความรู้ความสามารถในการพิจารณาคุณภาพของพลอย เช่น สีของพลอย น้ำพลอย การสะท้อนแสงของพลอย และตำหนิหรือความขุ่นมัวของพลอย มีความรู้ความสามารถในการประเมินน้ำหนักของพลอยรูปทรงต่างๆ มีความรู้ความสามารถในการคำนวณน้ำหนักของพลอยจากมวลและมวลของหน้าพลอย ควรมีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบเหลี่ยมการเจียรระโนและควรมีความรู้ความสามารถในการเสนอแนะการออกแบบเครื่องประดับและบอกแหล่งที่มาของพลอยได้

3.1.2 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพในเชิงบวก มีความซื่อสัตย์ในอาชีพ มีความอดทน มีความจดจำที่ดี มีความละเอียดรอบคอบเป็นคนช่างสังเกต รอบรู้เท่าทัน และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.1.3 ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจ

อุตสาหกรรมพลอยของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยต้องมีความรู้ความสามารถในการกำหนดราคาพลอยและการออกไปรับรองพลอย ควรมีความรู้ความสามารถด้านเทคนิคการนำเสนอสินค้า มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร เข้าใจความต้องการของผู้ต้องการพลอย มีการสร้างเครือข่าย และมีความรู้ความสามารถในการจัดทำรายการพลอยอย่างเป็นระบบ

3.1.4 ด้านพฤติกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยควรมีความรู้ความสามารถในการปรับราคาพลอยที่เหมาะสมกับคุณภาพพลอย รู้วิธีปรับราคาของพลอยขึ้นลงตามราคากลาง พัฒนาตนเองเพื่อความมั่นคงในอาชีพ และมีหลายช่องทางในการติดต่อโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศได้

3.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย

ดังแสดงตารางที่ 1 พบว่า ในภาพรวมผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยในระดับมากที่สุดในทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับตามความสำคัญได้ดังนี้ 1) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย 2) ด้านพฤติกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย 3) ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมพลอยของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย และ 4) ด้านความรู้ความสามารถของ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความสำคัญศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยทั้ง 4 ด้าน

n=470

ปัจจัยศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ด้านความรู้ความสามารถของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พลอย	4.55	0.61	มากที่สุด
2. ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย	4.70	0.47	มากที่สุด
3. ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมพลอยของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย	4.58	0.58	มากที่สุด
4. ด้านพฤติกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย	4.64	0.52	มากที่สุด
รวม	4.62	0.55	มากที่สุด

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พลอยตามลำดับ

3.3 ผลการจัดทำรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย

ผู้วิจัยนำปัจจัยที่ได้มาจัดทำรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความสามารถของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พลอย 2) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย 3) ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมพลอยของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย และ 4) ด้านพฤติกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย

รูปที่ 1 รูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย

3.4 ผลการลงมติเห็นชอบในรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ดังแสดงตารางที่ 2 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน ประเมินรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยว่ามีความเหมาะสม โดยประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (CVR) อยู่ในระดับ

1.00 หมายความว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน เห็นชอบด้วยมติเอกฉันท์ว่ารูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยมีความเหมาะสม หากมติเห็นชอบจากผู้ประเมิน ได้ค่า CVR ต่ำกว่า 0.78 [4] นั้นหมายความว่ารูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยจะไม่ได้ได้รับความเห็นชอบจากผู้ประเมินว่ามีความเหมาะสม ดังแสดงตามรูปที่ 1

ตารางที่ 2 ผลสรุปการประเมินรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย

n=9

ปัจจัย	ชื่อปัจจัยเดิม	ชื่อปัจจัยใหม่ตามข้อเสนอแนะ	ผลการประเมิน		ความถี่ (คน)
			เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1	ด้านความรู้ความสามารถของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พลอย	ด้านความรู้ความสามารถด้านอุตสาหกรรมพลอย	√		9
2	ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย	ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย	√		9
3	ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมพลอยของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย	ด้านการบริหารงานในอุตสาหกรรมพลอย	√		9
4	ด้านพฤติกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย	ด้านพฤติกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย	√		9
รวมค่าเฉลี่ยอัตราความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (CVR)			1.00		

3.5 ข้อเสนอแนะการพัฒนารูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะในเรื่องต่อไปนี้

3.5.1 ให้ปรับปรุงแก้ไขข้อปัจจัยแต่ละด้านเพื่อให้ความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3.5.2 เสนอแนะในด้านการบริหารงานในอุตสาหกรรมพลอย ควรมีการนำระบบเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่มาใช้ เพื่อให้การผลิตมีความละเอียดมากขึ้น

4. อภิปรายผลและสรุป

ผลการวิจัย พบว่ารูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ประกอบด้วย 4 ด้าน ที่เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยและผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมพลอยทั่วไป ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถด้านอุตสาหกรรมพลอย 2) ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย 3) ด้านการบริหารงานในอุตสาหกรรมพลอย และ 4) ด้านพฤติกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ในภาพรวมของรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย สอดคล้องกับงานวิจัยทั้งที่เป็นงานวิจัยทางด้านอุตสาหกรรมและด้านการบริการ ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารระดับกลางในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี [5] พบว่า สอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการจัดการและกำหนดเป้าหมายของงาน และด้านการสั่งการและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการศึกษาการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารองค์การอุตสาหกรรมกีฬา [6] ที่พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารขององค์การอุตสาหกรรมกีฬา ประกอบด้วยสมรรถนะด้านคุณลักษณะความน่าเชื่อถือ ด้านความสามารถการเรียนรู้ และด้านความรู้ผลิตภัณฑ์ เนื่องจากในอุตสาหกรรมพลอยนั้น ผู้ประกอบการต้องกำหนดราคาและรูปแบบของการเจียระไนให้เหมาะสมกับพลอยดิบและความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมพลอยในด้านต่างๆ เช่น นำไปใช้ในการขึ้นรูปตัวเรือนพลอยและการนำพลอยไปใช้ประดับเครื่องใช้ต่างๆ เช่น กรอบรูปพระ และเครื่องใช้ในราชพิธี จึงต้องมีความรู้ในด้านผลิตภัณฑ์และการสื่อสารให้ชัดเจนตรงตามเป้าหมาย

ของงานรวมทั้งมีความน่าเชื่อถือในด้านคุณภาพของพลอย ศักยภาพของผู้ประกอบการในด้านต่างๆ เช่น การมีองค์ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ในการดูแลพลอยดิบและแยกแยะคุณลักษณะของพลอยดิบที่จะนำมาสู่การเจียระไนขึ้นรูปได้เป็นหลัก [1] เป็นศักยภาพที่สำคัญของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลอย ทั้งยังจำเป็นต้องมีคุณลักษณะของผู้ประกอบการในด้านความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาพลอยในระดับที่สามารถจำแนกคุณภาพและความเหมาะสมในการใช้งานพลอยได้ด้วยเพื่อให้สามารถนำไปผลิตเป็นสินค้าที่ดีและมีคุณค่าจริง [7] ดังนั้นถ้าผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลอยที่ไม่มีความรู้ที่แม่นยำในด้านความรู้ด้านพลอยก็อาจมีโอกาสพลาดพลั้งกลายเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายแก่ตนเองได้ เนื่องจากพลอยเป็นสินค้าที่มีมูลค่าที่สูงทั้งพลอยดิบและพลอยที่เจียระไนแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติสา [8] ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการหาเครื่องประดับทองและจิวเวลรี่ พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการ มีผลต่อความพึงพอใจในการเลือกหาเครื่องประดับทองและจิวเวลรี่ เนื่องจากเป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Klidas และคณะ [9] ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างศักยภาพของพนักงานในโรงแรมชั้นนำในประเทศแถบยุโรป พบว่า ด้านการจัดการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการ และด้านพฤติกรรมการแสดงออกถึงความสามารถในการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ เป็นศักยภาพที่สำคัญของพนักงานที่จำเป็นต้องพัฒนา เนื่องจากในอุตสาหกรรมพลอยนั้นผู้ประกอบการต้องมีพฤติกรรมการให้บริการที่ทำให้ผู้ต้องการพลอยมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจ เนื่องจากเพราะพลอยเป็นสินค้าสวยงามที่ตรวจสอบความเป็นพลอยแท้และมีคุณภาพได้ยากไม่เหมือนกับสินค้าประเภทอื่นๆ ดังนั้นในการดำเนินงานในอุตสาหกรรมพลอย ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยจำเป็นต้องต้องมีพฤติกรรมที่สร้างความน่าเชื่อถือ และความมั่นใจให้แก่ผู้ที่ต้องการพลอย นอกเหนือไปจากมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่ทำให้ผู้ต้องการพลอยในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเชื่อถือทั้งใน

ด้านความรู้ด้านผลิตภัณฑ์พลอย ซึ่งเป็นผลการวิจัยในด้านพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย

ในด้านความรู้ความสามารถด้านอุตสาหกรรมพลอยของผู้ประกอบการที่ต้องมีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พลอย เช่น อัญมณีประเภทพลอยมีหลายชนิด และมีคุณภาพที่แตกต่างกันในตัวของแต่ละพลอยเอง จึงต้องสามารถตรวจสอบได้อย่างถ่องแท้ สามารถแยกประเภทและชนิดของพลอยได้ สามารถจำแนกพลอยแท้และพลอยเทียมได้อย่างถูกต้อง รวมถึงคุณสมบัติต่างๆ เหลี่ยมการเจียรระโน และขนาดน้ำหนักของพลอย ซึ่งพบว่ามีความสอดคล้องกับวีรพลอย [10] ที่กล่าวว่า การให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่ชัดเจนอาจส่งผลให้เกิดความเสี่ยง และทำให้ผู้ประกอบการเกิดการผิดพลาดในการบริหารจัดการ

สำหรับปัจจัยด้านการบริหารของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของพีรพงศ์ และวรงค์ [2] ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารกิจการอัญมณีและเครื่องประดับไทย พบว่า ความสำเร็จของการบริหารกิจการอัญมณีและเครื่องประดับไทย อยู่ในระดับค่อนข้างมาก มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการอัญมณีและเครื่องประดับไทย ดังนั้นในด้านการบริหารในอุตสาหกรรมพลอย จำเป็นต้องมีการเพิ่มศักยภาพให้สามารถเป็นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยให้เป็มืออาชีพเพื่อป้องกันความเสี่ยงด้วย

ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญกับผู้ประกอบการ เนื่องจากความน่าเชื่อถือของคุณลักษณะของผู้ประกอบการ จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ซื้ออัญมณีพลอยก่อนที่จะมีการพูดคุย เสร็จจากกลางทางธุรกิจต่อไป ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยต้องมีความละเอียด รอบคอบ ช่างสังเกต เนื่องจากการดูพลอยแท้และคุณภาพมีความยาก ต้องฝึกด้วยการสังเกตสีและแสงที่ออกมาจากเนื้อพลอย ดังนั้น ความช่างสังเกต จดจำ ความละเอียดรอบคอบจึงเป็นคุณลักษณะที่พึงมีในผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิระพร [11] ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือก

ซื้อเครื่องประดับมุกในจังหวัดพังงา พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลในด้านบุคลิกภาพ ความซื่อสัตย์ การนำเสนอผลิตภัณฑ์ การสื่อสารที่ดี เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของลูกค้า

สำหรับด้านพฤติกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเนื่องจากการแสดงออกของพฤติกรรม เช่น พฤติกรรมที่แสดงความเต็มใจในการให้บริการหลังการขายแก่ลูกค้า การแสดงพฤติกรรมที่ยืนยันคุณภาพของพลอย พฤติกรรมที่ไม่กดดันลูกค้าให้ตัดสินใจ เป็นต้น พฤติกรรมใฝ่รู้ เช่น กระตือรือร้น คอยหมั่นหาข้อมูลด้านราคาพลอยที่ขึ้นลงตามราคาตลาดกลางแจ้งกับลูกค้าเมื่อต้องการข้อมูลเพิ่มเติม เป็นต้น พฤติกรรมดังกล่าว จะช่วยให้ลูกค้าเกิดความรู้สึกสบายใจในการสื่อสารซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Levent และคณะ [12] ศึกษาเรื่อง ความเชื่อมโยงระหว่างความสามารถในการเรียนรู้ ทิศทางการดำเนินธุรกิจ และการเติบโตของผู้ประกอบการขนาดย่อม และขนาดกลาง พบว่า พฤติกรรมการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการแบบมืออาชีพมีอิทธิพลต่อการเติบโตของธุรกิจ

จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะให้มีการนำเทคโนโลยีระบบดิจิทัลมาใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตพลอยเพื่อให้กระบวนการผลิตมีความรวดเร็วกว่าแรงงานคน รวมทั้งมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นในด้านความละเอียดและความเที่ยงตรง ทั้งยังเป็นการทดแทนแรงงานที่มีฝีมือและทักษะในด้านการผลิตพลอยที่นับวันจะหายากมากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากในอุตสาหกรรมพลอยยังขาดระบบการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่องจากรุ่นสู่รุ่น จากๆ ที่แรงงานที่มีฝีมือและทักษะที่ดีค่อยๆ ลดน้อยลงเรื่อยๆ ทำให้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องให้ค่าตอบแทนแรงงานฝีมือที่มีอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงซึ่งก็ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น การนำเครื่องจักรและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในด้านการผลิตก็จะนำประโยชน์ในด้านการลดต้นทุนการผลิตได้อีกทางหนึ่งด้วย

ผลการวิจัยการวิจัยการพัฒนาารูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยควรบูรณาการ 4 ด้าน ของรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลอย ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถด้านอุตสาหกรรมพลอยของผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พลอย 2) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย 3) ด้านการบริหารงานในอุตสาหกรรมพลอยของผู้ประกอบการ และ 4) ด้านพฤติกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยให้มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เพื่อต่อยอดศักยภาพของการเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ

2. นักวิชาการในองค์กรที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำคู่มือที่มีองค์ความรู้ที่สำคัญตามรูปแบบศักยภาพผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลอยเพื่อใช้ในการพัฒนาเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยให้สามารถประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งองค์ความรู้ที่สำคัญออกเป็นด้านๆ เพื่อส่งเสริมให้กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยพัฒนาความรู้และความสามารถได้ด้วยตนเอง

3. หน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบในด้านการพัฒนาผู้ประกอบการควรจัดให้มีการอบรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยเพื่อให้เกิดผู้ประกอบการใหม่ในอุตสาหกรรมพลอย เนื่องจากพลอยเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศที่สามารถนำเงินเข้าสู่ประเทศได้

4. ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลอย ควรนำเครื่องมือเครื่องจักรที่ควบคุมด้วยระบบดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์พลอยที่มีความหลากหลายในรูปแบบที่ต้องการความละเอียดและความเที่ยงตรงสูงในการผลิตเพื่อทดแทนแรงงานที่หายากและช่วยลดต้นทุนในการผลิต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัย เรื่องแนวทางการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตพลอยแท้โดยใช้เทคโนโลยีระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์เพื่อลดต้นทุนการผลิตพลอยเพื่อการแข่งขันทางธุรกิจในยุคดิจิทัล

2. ควรทำการวิจัย เรื่องกลยุทธ์ทางการตลาดสำหรับธุรกิจอุตสาหกรรมค้าพลอยเพื่อการแข่งขันในยุคดิจิทัล

3. ควรทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบศักยภาพของผู้ประกอบการ

ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องประดับอัญมณีพลอยเพื่อการสร้างตราสินค้าอัญมณีไทย

เอกสารอ้างอิง

- [1] The Gem and Jewelry Information Center, "The situation of Thai Gem and Jewelry import and export," The Gem and Jewelry Institute of Thailand (Public Organization), Bangkok, Thailand, 2019.
- [2] P. Kanoklertwonges and V. Chandrarsorn, "The management of thai gems and jewelry business," *EAU Heritage Journal Social Science and Humanities*, vol. 7, no. 3, pp. 331–340, 2017 (in Thai).
- [3] Pemba Gems, (2017, February), *Know the Truth about Jewelry*, [Online]. Available: <http://www.pembagems.com>.
- [4] V. Zamanzadeh, M. Rassouli, A. Abbaszadeh, H. Alavi-Majd, A. R. Nikanfar, and A. Ghahramanian, "Details of content validity and objectifying it in instrument development," *The Journal of Nursing Practice Today*, vol. 1, no. 3, pp. 163–171, 2014.
- [5] P. Thetbanthad, T. Boonyasopon, and P. Attavinijtrakarn, "A potential development framework for intermediate managers of the petrochemical industry," *The Journal of KMUTNB*, vol. 30, no. 3, pp. 529–536, 2019 (in Thai).
- [6] Th. Prasitthi-on, S. Samahito, and P. Sawasdikiat, "The executive competency development of sports industry," *Journal of Nakhornratchasima college*, vol. 10, no. 2, pp. 165–180, 2016 (in Thai).
- [7] T. Chatmaphanrungsi, C. Choti Wong, and S. Pinthapataya, "A study of important knowledge

- and skills of gynecologist,” *Journal of Technical Education Development, King Mongkut’s University of Technology North Bangkok*, vol. 31, no. 1, pp. 137–142, 2019 (in Thai).
- [8] Th. Srisowanna, “Factors affecting gold and jewelry buyer satisfaction in Thailand,” M.S. thesis, Faculty of commerce and accountancy Thammasat university, 2017 (in Thai).
- [9] K. Antonis, M, M. Van den Berg Peter, and P. M. Wilderom Celeste, “Managing employee empowerment in luxury hotels in Europe,” *International Journal of Service Industry Management*, vol. 18, no. 1, pp. 70–88, 2007.
- [10] R. Anantakul, “Marketing mix factors and Thai people’s buying behaviour of Myanmar gems,” M.S. thesis, Global Business Management, Burapha University, 2017 (in Thai).
- [11] V. Kaewpipat, “Factors influencing pearl purchasing in Phangnga province,” M.S. thesis, Rajamangala University of Technology Thanyabury, 2011 (in Thai).
- [12] L. Altinay, M. Madanoğlu, G. De Vita, H. Arasli, and Y. Ekinici, “The interface between organizational learning capability, entrepreneurial orientation, and SME growth,” *Journal of Small Business Management*, vol. 54, no. 3, pp. 871–891, 2016.